

UNGHERESE

Per la traduzione simultanea

(Traduzione provvisoria – Ideiglenes fordítás)

KOLLEGAMENTÓ

Rocca di Papa, 2015. december 5.

„Teremtsünk egyenlőséget a béke érdekében”

1. KEZDÉS ÉS ÜDVÖZLET_

Cristina Montoya: A világ minden nap a maga tragikus jeleneteivel lép be mindannyiunk életébe. Olykor aggodalom, csüggedés kerít hatalmába minket, mert úgy tűnik, hogy a világ bizonytalanságban, szükséghelyzetben, konfliktusban él.

Egyre emésztőbb a vágy a béke után.

Sürgősen meg kell tanulnunk együtt élni, együtt járni az utat.

Jó napot mindenkinek, Isten hozott benneteket a kollegamentón. Üdvözlünk mindnyájukat Rocca di Papából. (*taps*)

Én Cristina vagyok Kolumbiából, egy csodálatos országból, mely talán a több mint 50 éves fegyveres konfliktus után végre a béke felé közeledik.

Jelenleg a tudományos doktori cím megszerzésén dolgozom a kommunikáció terén, és nemrég kezdtem oktatni a Sophia Egyetemi Intézetben, Loppianóban.

(*spanyolul*) Spanyolul üdvözlöm a kolumbiaiakat, és mindenkit, aki Közép-Amerikából és Dél-Amerika minden részéről figyelemmel kísér bennünket. Egy nagy latin-amerikai ölelés mindnyájatoknak. (*taps*)

Itt a teremben velünk van egy csoport, akik a világ különböző részeiről érkeztek, Egyiptomból, Algériából, Koreából, Közép-Afrikai Köztársaságból, Indonéziából, Ausztráliából, és még sorolhatnánk...

Szeretném megkérdezni Christine-t, aki Damaszkuszban él: Christine, mi újság felétek? Mondj valamit.

Christine: Szíriában, Damaszkuszban. Épp most kaptam egy üzenetet, így az ottani, damaszkuszi közösség hangját képviselem. Öt év háború után az élet egyre nehezebb, sokan munka nélkül maradtak, sok rokonuk és barátjuk elmenekült, megváltozott a lakosság arculata. Mi igyekszünk folytatni, szeretni, továbbadni az Ideált, és főként szeretnénk megköszönni mindnyájatoknak, hogy imádkoztok értünk, tudjuk, mennyien imádkoznak! Szeretnénk megújult hittel kérni Jézustól, akinek a születését várjuk, a béke ajándékát mindenki számára, Szíriának, de ugyanúgy a föld minden pontján is.

Cristina: Köszönjük, Christine, igen, valóban veletek együtt kérjük, ezzel a hittel imádkozunk továbbra is veletek.

Rátok, és mindazokra gondolva, akik jelenleg a bombázások és az erőszak sokféle formája miatt szenvednek, eszünkbe jutott egy levél, amit Chiara Lubich írt, 1944 áprilisában. Utánanéztünk, most felolvasok belőle néhány sort.

Ők is a bombázás időszakát élték, egyik bombázást a másik után. Chiara Elenának, az egyik barátnőjének írta:

„[...] kihasználom az alkalmat, hogy megszólaltak a szirénák, és itt az óvóhely mellett, a réten válaszolok a leveledre, miközben várom, hogy a repülőgépek elől mikor kell bemenekülnünk ebbe a „lyukba”. [...]

Érzem az alkalmatlanságomat, de odaadom Istennek. Mindent egy rendíthetetlen hitre alapozok: hiszek Isten szeretetében, hiszem, hogy Isten szeret engem...”

Ma is ezt szeretnénk tenni, ezért vagyunk itt: mindenek ellenére erőteljesen hinni Isten szeretetében.

Most pedig kezdjük.

2. NAGY-BRITANNIA – GEN VERDE TURNÉ

Cristina: Induljunk rögtön Nagy-Britanniába, egész pontosan Birmingham-ba, ahol a Gen Verde zenei együttes immár több mint 2 hónapja egy új előadást mutat be, több workshopot tart és koncertet ad. Telefonáltunk nekik, hogy megérdeklődjük, mi újság.

Cristina: *Mondjatok valamit, milyen tapasztalatot éltek az Egyesült Királyságban? Mit csináltak?*

Alessandra Pasquali (Olaszország): *Akusztikus koncerteket is adtunk, az „On the other side” koncerteket, és „Start now” koncerteket is. [...] Össze sem lehet számolni, mennyi fiatallal találkoztunk. Workshop-okat tartottunk, ilyenkor előkészítjük a koncert egy részét, melyek során a fiatalok feljönnek velünk a színpadra, sőt, velük együtt koncertezünk.*

Adriana García (Mexikó): *Fantasztikus volt! Az egységre vágnak a szikhek, a muszlimok, a keresztények, a nem vallásos meggyőződésűek, az a fiatal, aki rád se néz, de aztán elhatározza, hogy megváltoztatja az életét.*

Cristina: *Nehéz volt dialógusról, találkozásról, békéről beszélni?_*

Alessandra: *Az volt az érzésünk, azért is, mert ebből a szempontból a mostani turnénk egy kicsit rendkívüli... de most, jobban, mint valaha, megéri a békéről és a reményről beszélni, és szükség is van rá; Sőt, az emberek, a fiatalok, akikkel találkozunk, nem várnak mást. [...] A Workshop-okon valami olyat fedeznek fel magukban, amit korábban nem ismertek. A reményt nem csak mi adjuk nekik a dalainkkal, hanem magukban is felfedezik, [...] mert ők maguk megtapasztalták a reményt.*

Adriana Martins (Brazília): *[...] sok kapcsolatunk volt vallásközi és ökumenikus téren egyaránt: ez felfrissülés volt mindannyiunknak, nekünk is és az egész közösségnek. [...] még soha nem éreztük ennyire, hogy nem elég jó kereszténynek, jó muszlimnak, jó buddhistának lenni, hanem össze kell fognunk. És tényleg érezhető, hogy szeretnének összefogni, a békéről tanúságot tenni. Ez csak akkor lehetséges, ha együtt vagyunk.*

Alessandra Pasquali: *Figyelemmel kísérhettek bennünket a közösségi hálónkon, a facebookon, és van egy Gen Verde app-unk is (felirat: www.genverde.it).*

(dal)

Lány: *Nagyon tetszik, hogy együtt vagyunk, egyek vagyunk, úgy énekelünk, mintha egyetlen személy énekelne; mintha olyan futóversenyen lennénk, ahol senki nem fut elől, senki nem fut hátul, hanem együtt érünk célba.*

Fiú: *Fontos tapasztalat volt ez a közös munka a Gen Verdével; személyesen élhettük meg a nyitott és pozitív párbeszéd erejét; ez tényleg fantasztikus!*

Prof. Gerald Pillay, Liverpool Hope University rektora: *Nem kerülök el a nehéz kérdéseket, de a reményt ébresztenek bennünk. Micsoda kihívás ez ma este mindannyiunk számára!*

Bhai Sahib Ji, szikh lelki vezető: *Erős üzeneteket közvetítenek! Erre van szükségünk. Hatékonyan bemutatták azokat a pozitív jellemzőket, melyekre napjainkban szükség van. Megsebezték a szívünket.*

(ének és taps)

Cristina: *Köszönjük Gen Verde! Valóban az első sorokban továbbítjátok a zenén keresztül a béke és az egység üzenetét!*

3. KÜLÖNBÖZŐ FELEKEZETŰ EGYHÁZAK PÜSPÖKEI ISZTAMBULBAN

Cristina: *Most pedig Birmingham-ból menjünk Isztambulba, az egykori Konstantinápolyba.*

A napokban fejeződött be egy fontos találkozó, ahol 16 keresztény egyház püspökei és képviselői voltak jelen. I. Bartolomaiosz pátriárka fogadta őket. Nem könnyű a keresztények teljes egysége felé vezető út, de bátor lépésekre kerül sor. Nézzük.

(zene és felirat: 2015. november 25 / Püspökök ökumenikus találkozója / Halki szigete (Törökország)

Őszentsége, I. Bartolomaiosz Konstantinápolyi Ökumenikus Pátriárka: *Ma még boldogabban jöttem fel erre a dombra, mert tudtam, hogy mindannyian egy családként fogadtok az iskola bejáratánál.*

Speaker: *Halki szigetén, Isztambultól néhány kilométerre található a Szentháromság kolostor. Itt találkoztak 16 egyház püspökei. 1982-től minden évben összejönnek, hogy az egység karizmájának fényében egyre erősítsék a közösséget.*

(táj és zene)

Elpidophoros Lambriniadis, Metropolita di Bursa, Patriarcato Ecumenico di Costantinopoli: *Halki mindig a keresztények egységének műhelye volt (...) Tehát, a különböző egyházak püspökeit ide meghívni, hogy együtt imádkozzanak, beszélgessenek, és megismerjék ezeket a helyeket, nagyon jó és bölcs döntése volt Őszentségek, I. Bartolomaiosz pátriárkának, aki – ahogy tudjátok – nagyon szereti a katolikus egyházat, személyes szeretetkapcsolatban és barátságban áll a Fokoláre Mozgalommal.*

Őszentsége, I. Bartolomaiosz Konstantinápolyi Ökumenikus Pátriárka: *Valóban, ezen az őszinte szereteten, ezeken a „ha” és „de” nélküli összejöveteleken keresztül az adományok különbözőségében találkozhatunk.*

(zene)

Francis Kriengsak bíboros, Bangkok érseke (Thaiföld): *Mindegyik egyháznak van mit adnia, vagy mondania a többiek számára. Ezért, ha úgy állunk hozzá, hogy meghallgatjuk a másikat, ha nyitottak vagyunk (...) többet fogunk megérteni is.*

(zene)

Maria Voce (Emmaus), a Fokoláre Mozgalom elnöke: *Az egységet nem valósíthatjuk meg saját erőnkönkből. Az egység lényegileg Isten műve, csakis Istené. Chiara biztos ebben, és azt írja: Túlságosan nagy dolog az egység. Jézus ideálja. Ő azért jött a Földre, hogy általa megvalósuljon minden ember egysége az Atyával, és az emberek egysége egymás között; (...) Ő az, aki létrehozta az egységet.*

(zene)

Athanasios Bernard Canepa, Kopt-ortodox Egyház (Franciaország): *Ez valóban az az egység, amire vágyunk, az egyetlen hit egysége Krisztusban. A különbözőségben megnyilvánuló egyetlen szeretet egysége.*

(felirat: 2015. november 28. / „A kölcsönös szeretet szövetsége” / Kadikoy (Kalcedónia))

Vescovo Amír: *Unidos em nome de Jesus, prometemos por toda a nossa vida...*

Emanuel Aydin, Szír-ortodox Egyház (Ausztria): *A szeretet szövetsége, az egység szövetsége, amit itt megkötünk, számomra azt jelenti, hogy elfogadjuk egymást. Mindegyikünk egy szép kertből érkezik, mint egy-egy virág, és a virágok különbözősége egységet alkot, egy szép virágcsokrot hoz létre.*

Ake Bonnier, Evangélikus Egyház (Svédország): *Aláírjuk a szövetséget, és átöleljük egymást. Ezzel kifejezzük, hogy az én egyházam az ő egyházuk, és az ő egyházuk az enyém. Mind egyek vagyunk.*

(zene és felirat: 2015. november 28 / Isztambul)

Sahak Maşalyan, Konstantinápolyi Örmény Egyház: *Érezzük, hogy nem vagyunk egyedül a világban, mert amikor az ember kisebbségben él, érzi a többség nyomását, kicsinek érezzük magunkat, mi és a közösségek (...), de amikor ilyen jellegű találkozók vannak, mint ez is (...), lelki támogatást nyújtanak, a remény és a szolidaritás érzésével töltenek el. (...)*

Brendan Leahy, Katolikus Egyház (Írország): *40 püspök van itt jelen. 40 az komoly szám, mert sok egyházat képviselünk. De az egész világhoz képest ez kevés. Amikor Jézus eljött a földre, egy adott helyen, egy meghatározott ideig tartózkodott, de óriási hatást gyakorolt. Itt olyan kölcsönös szeretetben élünk, aminek meglesz a hatása; valószínűleg nem látjuk meg azonnal, de hiszem, hogy ennek a sok egyháznak a képviselői, akik egy egész héten keresztül együtt élünk, és szeretjük egymást az apró dolgokban is, vonzzák Jézus jelenlétét, és Ő valóban csodákra képes.*

(felirat: 2015. november 29. / Szent András napi vesperás / Isztambul)

Speaker: *A Fanarban, Isztambul görög negyedében található a Konstantinápolyi Ökumenikus Pátriárkátus székhelye. A Szent György székesegyházban minden évben megünnepelik Szent András, az Ortodox Egyház védőszentjének napját.*

Őszentsége, I. Bartolomaiosz Konstantinápolyi Ökumenikus Pátriárka: *Mindannyiunk feladata, hogy a szenvedő emberiségnek új időket hirdessünk, bátran, ahogy Chiara sem félt békét hirdetni a háború borzalmi közepette. (...) Szent András apostol nem kételkedett, amikor a Mesterrel találkozott, de Chiara sem kételkedett, hanem Őrá hagyatkozott.*

(zene és felirat: 2015. november 30. / isteni liturgia Szent András ünnepén /Isztambul)

Kurt Koch bíboros, a Keresztény Egységértörkés Pápai Tanácsa: *Örülök, és nagyon hálás vagyok ezeknek a különböző egyházakból érkezett püspököknek, akik találkoznak egymással és az egységet keresik. (...) A Fokoláre Mozgalom már kezdettől fogva erőteljesen elkötelezte magát az ökumenizmusban (...), gondolom, főként a lelki ökumenizmusban, hogy lángolóbbá tegye az egység tüzét.*

I. Bartolomaiosz pátriárka: *(...) Mivel tudatában vagyunk a felelősségünknek, mi sem kételkedtünk, hogy helyes-e az út, amin elindultunk, hogy egyházaink találkozzanak, a különböző egyházak találkozzanak, a különböző vallások találkozzanak, és találkozzunk a szenvedő emberiséggel, mert csak a Szeretet győzhet (...). (zene)*

4. I. BARTOLOMAIOSZ PÁTRIÁRKA KAPTA AZ EGYSÉG KULTÚRÁJA DÍSZDOKTORA CÍMET

Cristina: *Az egyházak közötti kapcsolat útján fontos lépésre került sor októberben, amikor a loppianói Sophia Egyetemi Intézet az egység kultúrája díszdoktora címet adományozta Őszentsége, Bartolomaiosz pátriárkának.*

Piero Coda, az egyetem rektora elmondja, mit is jelent ez az esemény.

(környezet)

Piero Coda, a Sophia Egyetemi Intézet rektora: *Amikor I. Bartolomaiosz pátriárka eljött Loppianóba, az valóban nagy esemény volt, az egység eseménye [...]. Az elmúlt években bejárt út gyümölcse volt, mely Chiara és Athenagorasz pátriárka találkozásában gyökerezik. Aztán ez a kapcsolat nagy szeretetben folytatódott a következő évtizedekben is. Örültem, hogy Loppianó fennállásának 50. évfordulóján kerülhetett erre sor. A pátriárka még soha nem járt Loppianóban, tehát a látogatása a Művel való találkozást, valamiképp a Mű expóját is jelentette.*

Eljött a pillanat, hogy az egyetemünkön, melyet Chiara alapított, nyilvánosan is átadjuk az egység kultúrája témában ezt az elismerést, mert az egység epizódjai, melyek az évek során megvalósultak és a jövőre mutatóan kirajzolódnak, egyfajta kultúrát, egyfajta életmódot mutatnak be, a társadalom, a testvériség építésének módját. Miért adtuk ezt a díszdoktori címet a pátriárkának? Mert ő az általunk ismert egység építőjének az alakja, és mert Athenagorasz pátriárka szellemi örököse, akinek mély kapcsolata volt Chiarával, és azért is, mert ő volt az utolsó fontos egyház személy, aki meglátogatta Chiarát a Gemelli klinikán, amikor beteg volt.

Élő a párbeszéd a keleti egyházzal, a keleti kereszténységgel, az egység karizmájának fényében. Ebbe a folyamatba illesztettük bele ezt az eseményt, mely azonnal tágabb körben kiterjedt, mert Ferenc pápa [...] az elküldött üzenetében jelentős ökumenikus eseménynek tekintette.

Ferenc pápa és Bartolomaiosz pátriárka rendkívüli összhangban vannak, ez minden bizonnyal a Szentlélek gyümölcse. Ezt abból az örömből és meghatottságból is látszott, ahogy a pátriárka Ferenc pápa üzenetét fogadta. Az eseménynek nagy ökumenikus jelentősége volt, fontos lépést jelentett a két egyház teljes és látható egysége útján, amely az utóbbi időben felgyorsult.

Őszentsége, I. Bartolomaiosz Konstantinápolyi Ökumenikus Pátriárka: *[...] Az Igazságban, Krisztusban megvalósuló egység azt jelenti, hogy szeretettel, párbeszéddel és készségesen megértjük a különbözőségeket. Az emberi intézmények is – ha ezzel a különbözőségekre való odafigyeléssel sikerül „átalakítani” őket – meg fogják érteni, hogy a különbözőség ajándék és nem ellentét, gazdagság és nem egyenlőtlenség, élet és nem halál. [...]*

Piero Coda: *Az ökumenizmusnak új szárnyakra, új isteni fuvallatra van szüksége. Az egység karizmája pontosan ezért van. Felmerült az ötlet [...], hogy a Sophia egyetemen hozzunk létre egy tanszéket, ahol katolikusok és ortodoxok együtt tanulmányozhatják, mit jelent ez a nagy örökség, hogy aztán új lendületet adhasson korunk ökumenizmusának. (zene)*

A pátriárka a diákokkal is találkozott [...]. Idézett egy mondatot Izajás próféta könyvéből, mely a zsidóknak írt levében is megtalálható: „Íme, itt vagyok én – a pátriárka – és gyermekeim, akiket Isten nekem adott”. Úgy éreztem, annak konkrét megvalósulását ismeri fel ezekben a fiatalokban - akik az egység kultúráját tanulmányozzák és igyekeznek megélni -, amire a szívében vágyik, amit szívből szeretne. (zene és taps)

5. BESZÉLGETÉS MARIA VOCE EMMAUSSZAL

Cristina: Maria Voce, Emmaus! Két fontos eseményt láthattunk annak nyomdokában, amit Chiara elszántan vitt előre.

Te tíz évig éltél Isztambulban, de a mai napig végigkíséred ezt a történetet. Megosztanád velünk a benyomásodat?

Emmaus: Nagyon mély benyomást keltenek. Ahogy Bartolomaiosz pátriárka Loppianóban mondott utolsó szavait hallgattam, már ezek is újra átértették az Isztambulban megélt pillanatokat, amikor úgy találkoztunk vele, mint apa a gyermekeivel. Valóban ott is az atyásával és a testvériségével találkozhattunk. Ezt mindannyian láthattátok a gesztusaiból, melyeket kifejezett felénk, ahogy fogadott minket a hivatalos ünnepek alkalmával is, és abból is, hogy olaszul beszélt a hívei előtt is, hogy megadja a tiszteletet ennek a csoportnak, akik ott találkoztak.

Ez valóban érezhető volt.

El kell mondanom, az is érezhető volt, hogy Isztambulnak van egy sajátos kegyelme: azt mondhatnám, a város történetének ez a lelke. Igaz, túl nagy fejlődésen ment keresztül, de mégis szebbnek, nyitottabbnak találtam, az utakat felújították, minden értelemben sokat fejlődött. Ezért valóban felmerült bennem, hogy rendkívüli város, mert a kultúrák, népek, vallások, mindenféle keresztény egyházak együttéléséből született, és hidat épít Kelet és Nyugat között, egyrészt valós hidat, mely átszeli a Boszporuszt, ugyanakkor eszményi hidat is az ott lévő összes valóság között.

Egy ilyen környezetben a különböző egyházak találkozásának megvolt a maga fontossága, ereje, mert ez az a hely, ahol az első Egyház, az őskereszténység is kibontakozott. Az első apostolok Kis-Ázsiának erre a területére kezdték vinni a kereszténységet. Arra gondoltam: nézd csak, visszatérünk a kezdeti időkhöz, ahogy mi is mondjuk a Mozgalomban: vissza kell térni a kezdetekhez. Bizonyos értelemben ezek a püspökök is visszatértek az ő kezdeteikhez, az Egyházaik kezdeteihez, amikor az Egyház még egy volt. Ez nagy nosztalgiát is ébresztett ezekben a püspökökben, az Egyházak egysége iránti szenvedélyt. Ezt az egységet valósnak éreztük, ők már megélték az egység karizmája által. Mindegyikük elismerte, hogy ebből a karizmából táplálkoznak, ennek a karizmának a gyermekei, és határozott szándékuk, hogy folytassák ezt az egységet.

Olyannyira, hogy felmerült bennem: lám, már nem is beszélünk velük ökumenizmusról, hanem a felépített egységben megtett lépésekről, amiben persze még tökéletesednünk kell.

Valaki azt mondta: „De hát, akkor még nem létezik az egység?” A válaszom az volt: „De, már létezik, létezik közöttünk, de az egység Isten, tehát soha nem tudjuk tökéletesen megvalósítani, még egy adott egyházon belül sem. A különböző Egyházak között is be kell járni az utat. Úgy látom, az út ezekből a lépésekből tevődik össze, mint a kölcsönös szeretet szövetségének lépésével. Ez egy ünnepélyes pillanat volt abban a templomban. Igaz volt, hogy minden püspök teljes mértékben a másik testvére lett, és a másik egyháza mindegyikük számára a saját egyházává vált, ez valóságos volt. Örömmel töltött el mindenkit, és tanúságot tett.

Ez az öröm átjárta a város utcáit, mely bár mérhetetlen, de harmonikus is a maga végtelen dimenziójában, mert egyre jobban fejlődik, de ma is megvan a maga identitása, mely ebből a lelkeletből fakad, és gondolom, jelentős üzenetet nyújt Európának és az egész világnak, a békés együttélés, a sokak között megélt igazi egység üzenetét. Ez valóban példaértékű lehet a maga mondanivalójával.

Valóban magával ragadott ez a találkozó, és Bartolomaiosz pátriárka rám, a személyre irányuló figyelme és szeretete is, amikor azt mondta, hogy a barátságunk folytonos és kitartó barátság. Én azt mondtam neki: „Őszentsége, Ön ápolja ezt a barátságot, mert bármikor, amikor Rómában járt, találkoztunk”. Ő azt válaszolta: „Igen, de Ön is, mert mindig ott várt a virág a részéről, vagy valami más a szállodai szobában”. Vagy amikor a megáldott kenyeret osztotta szét a szertartás résztvevőinek az ünnepség végén, amikor odaléptem hozzá, és megállítottak, mert jött valaki, rám nézett és azt mondta: „Emmaus, gyere”, mintha azt mondta volna: neked itt kell lenni... láttátok is, hogy megfogta a karomat.

Tehát, érezhető volt az atyai szeretet, a keleti egyház pátriárkája átöleli tekintetével és nagyra becsüli a különbözőséget, befogadja a többiek gazdagságát, és ajándékozza a saját egyházának gazdagságait, valóban átölel minden egyházat. Abban a pillanatban érezhető volt,

hogy mindannyiunkat átölel ő személyesen, és átölel a nagy Egyháza, mely mindig is nagy volt, most is az, és továbbra is nagy marad. Ezt mondhatnám.

Cristina: Köszönjük, Emmaus.

Emmaus: Én köszönöm. *(Taps)*

6. HOLLANDIA – ADJUNK OTTHONT

Cristina: De nem feledkezhetünk el a menekültekről. Amszterdamban megnyitották a Fokoláre Mozgalom egy épületét, hogy befogadják a menekült fiatalok egy népes csoportját.

Laura van Dun - Hollandia: *Szeptember utolsó szombatján felhívtak bennünket az önkormányzattól, hogy van egy csoport, akik számára sürgősen helyet keresnek. Találkoztunk, egymás szemébe néztünk, és arra gondoltunk, ez lehetőség, hogy konkrétan tegyünk valamit. Munkához láttunk: Hozzáfogtunk a konkrét munkához: kiürítettük a termeket, hogy emeletes ágyakat tudjunk elhelyezni, előkészítettük az ebédlőt; élelmiszert, játékokat vásároltunk, és más dolgokat, melyekre a csoportnak szüksége lehet. Nem tudtuk, kik lesznek. Másodszor is felhívtak minket, és elmondták, hogy egy 118 fős gyerekcsoportról van szó, akik szülők nélkül érkeztek, 15-17 évesek. A szüleik vagy ottmaradtak a hazájukban, vagy pedig az utazás során elveszítették őket. (zene)*

Enno Dijkema - Hollandia: *Mindannyian átélték a Földközi-tengeri átkelést, és sok más borzalmas tapasztalatot. Lehetővé tettük számukra, hogy a fiatalok normális életét éljék, szerettük őket, elkísértük őket a mecsetbe, vagy más szertartásokra.*

Laura: *A közeli településekről sokan önként felajánlották a segítségüket: a papok mosogattak, az önkormányzati dolgozók pingpongozott velük, profi focisták, tánctanárok, a közeli iskolák tanárai, akik holland nyelvreleckét adtak nekik. Jó volt látni, ahogy sokan együtt dolgoztak, hogy otthont adjanak ezeknek a fiataloknak.*

Enno: *Természetesen, két és fél hét múlva nehéz volt elengedni ezeket a menekülteket, és megszakítani velük a kapcsolatot.*

Laura: *Később aztán elmentünk meglátogatni őket a jelenlegi központjaikba, hogy velük legyünk, együtt játsszunk. Nostalgia érzéket irántunk, mi pedig őirántuk.*

7. SIGN UP FOR PEACE – ALÁÍRÁS A BÉKÉÉRT

Cristina: Hollandiához hasonlóan a világ más részein is voltak ilyen jellegű kezdeményezések: Kairóban, Hongkongban, Olaszország több városában, Szlovákiában. De tudjuk: nem elég cselekedni, fontos, hogy a közvéleményre is hassunk. Ezért emlékeztetünk benneteket, hogy mindnyájan aláírhatjuk a békefelhívást. Megtaláljátok a signupforpeace.cf honlapon, és rákattintva csatlakozhattok a kezdeményezéshez. Ezt a felhívást majd átadjuk az ENSZ vezetőinek.

8. OLASZORSZÁG – AZ IRGALOM TEKINTETÉVEL

Cristina: Ferenc pápa három nap múlva megnyitja a Szent Péter bazilika Szent Kapuját. De az irgalmasság éve már elkezdődött Banguiban, a Közép-Afrikai Köztársaság fővárosában.

Michel Pochet festő elképzelte, hogyan lehetne kifejezni az irgalmasságot. Alkotásait a firenzei La Pira nemzetközi központban állították ki.

Speaker: Firenze központjában egy jelentéktelennek tűnő ajtó vezet egy egyáltalán nem jelentéktelen helyre: a Giorgio La Pira Nemzetközi Diákközpontba. Ez a találkozás és a párbeszéd helye azok számára, akik a világ különböző részeiről Firenzébe érkeznek.

Fiú: *Én Kongóból vagyok.*

Fiú: *Én Franciaországból, Párizsból.*

Lány: *Kolumbiai*

Lány: *Argentín*

Lány: *Én Isztambulból*

Fiú: *A Fülöp-szigetektől*

Ragazza: *Én kínai vagyok, Kantonból*

Speaker: 1978 elejétől a központ több mint 30.000 fiatalt fogadott és többféle módon segített: az ügyintézésben, a tanulásban, a barátság terén, de lelki és kulturális szempontból is. Firenze akkori bíborosa, Giovanni Benelli kérésére jött létre, és a népek testvériségének két kiemelkedő személyéből merít ihletet: Giorgio La Pira és Chiara Lubich.

Maurizio Certini, a La Pira nemzetközi központ igazgatója: *A központ az egyesült világ távlatával született, hogy Firenzében legyen egy olyan hely, melynek ajtaja egy olyan Európára nyílik, mely a vendégszeretetre épül, kész adni, de kapni is és mindenkitől tanulni.*

Silvia Hallak – Szíria: *Már 30 éve nagyon jó a kapcsolatunk a La Pira központtal [...], mert a külföldről érkezőnek szüksége van valakire, aki kifejezi iránta a szeretetét, a testvériséget; ők ezt a munkát végzik [...]. A mostani kiállítás az irgalomról tesz tanúságot és az utunkról, az Isten iránti szeretetünkről.*

Speaker: Isten Irgalom – ez a címe a Központban megnyílt kiállításnak. Michel Pochet francia művész néhány festményét mutatja be.

Michel Pochet: *Amikor a pápa meghirdette az irgalmasság szent évét, felmerült bennem: hogyan tudja elképzelni az irgalmasságot az, aki különösebben nem vallásos? [...] Megfestettem Ráfaelt, mert megértettem, hogy rajta keresztül bemutathatom, hogyan viseli gondunkat Isten. Azt a képet használtam, amit mostanában mindig is használok, hogy a szemet hal formában festem meg – mert Ráfael a hal epéjével gyógyította meg a fiatal Tóbiás apját. Azt gondoltam: „de hát a hal epéje a könnyet jelképezi”. És megértettem: Isten úgy viseli gondunkat, hogy velünk együtt sír, ez a gyógymódja. Az Irgalmas Isten velünk együtt sír.*

Rav Joseph Levi – Firenzei főrabbi: *Az irgalmasság a zsidó szent iratok, a zsidóság központi témája [...]. Az irgalmasság mindnyájunkat arra emlékeztet, hogy kik vagyunk, hogy teljes alázattal állhatunk Isten elé, és teljes mértékben segítsük a mellettünk lévő másikat, az alázatos és emberi személyt, aki ugyanúgy Isten képét hordozza, mint mi.*

Mohamed Osman – Szomália (a Firenzei Iszlám Kulturális Egyesület főelnöke): *Az irgalmas Isten számunkra, muszlimok számára... A Korán első verse így kezdődik: „Allah, a Felettből Könyörületes, a Felettből Irgalmas nevével”. Tehát, Isten irgalmas. Valóban ezt tapasztaljuk már évek óta a La Pira Központban, és szeretnénk bátran tovább folytatni, nem hagyjuk, hogy bármi is megfélemlítsen minket.*

9. BESZÉLGETÉS JESÚS MORÁNNAL

Cristina: Valóban mély üzenet ez. János Moran, de tulajdonképpen mit jelent az irgalmasság?

János: Gondolom, jól kifejezte ez a videófelvétel. Az irgalmasság jelentéstani értelemben nagyon széleskörű fogalom. Elég, ha az irgalmassággal társított szavakra gondolunk. Például

beszélünk az irgalmas szívről, hogy irgalmas szívűek legyünk. Tehát, valami nagyon benső dologról van szó, ami mélyen érint bennünket. A zsidók ezt a fogalmat a „rahamin” szóval fejezik ki, ami anyaméhet jelent. Az anyaölt. Tehát, irgalmas szívűnek lenni azt jelenti, hogy úgy érzünk a másikkal szemben, különösen a szenvedővel, a kirekesztettel szemben, ahogy az anya érez szenvedő gyermekével szemben. Aztán „irgalmas tekintet”-ről is beszélünk. Az irgalom tehát, nem csak érzelem, hanem meglátás is, olyan egzisztenciális viselkedésforma, mely azt jelenti, hogy előtérbe helyezzük az igazságosságot, az utolsókat, az megbocsátást... egy másfajta kultúrát teremtünk. Ezután a rövidfilm után még az „irgalmas könnyek”-ről is beszélhetünk.

Cristina: És mi köze az irgalmasságnak a mai világhoz, ehhez a kontextushoz, amiben ma élünk?

Jesús: Gondolom, az irgalmasságnak a sokrétű jelentéstartalmából fakadóan megvan a kegyelme, hogy összefogjon mindnyájunkat. Először is vallási fogalom, és láttuk, hogy minden vallási hagyományban fontos szerepet tölt be: a muszlimok, a zsidók, de a buddhizmus számára is, tehát a keleti vallásokban is, és a kereszténység számára is. Minden keresztény felekezetben közös. Gondoljunk például arra, hogy központi szerepe van a protestáns egyházakban. De nem csak vallási fogalom. Ha például Max Heller tanulmányaira gondolunk, melyeket a XX. század első felében írt a szimpátiáról; vagy az utóbbi időkből Rifkin tanulmányaira az empátiáról, tulajdonképpen ők laikus kifejezésekkel beszélnek az irgalmasságról. Tehát, az irgalmasság éve. Ez az év mindnyájunkat egyesít, hogy egy más világot építsünk, és az irgalmassággal szegülünk szembe az erőszak kultúrájával.

Cristina: Köszönjük, Jesús.

10. A KÖRNYEZETVÉDELEM JOGI KÉRDÉS IS

Cristina: A napokban zajlik Párizsban a Cop21, az ENSZ 21. klímakonferenciája. Ez a helyzet az egész földünkre kiterjed, és mindannyiunkat érint.

(zene)

Speaker: Nem létezik alternatíva a globális szintű környezetvédelemre: vagy javulás mutatkozik, vagy pusztulás.

„Szomorú és végzetes lenne, ha a magánérdekek győznének a közjó fölött”. Ezt hangsúlyozza Ferenc pápa Nairóiban, és felszólítja a gazdasági hatalmakat és a gazdagabb országokat. A klímaváltozások világkonferenciájára szegezzük tekintetünket.

Simone Borg Ambasciatrice di Malta al Climate Action, Cop21 Parigi: *A párizsi klímacsúcs történelmi esemény, mert közel 192 ország találkozik, hogy lezárjanak egy jó ideje terítéken lévő megállapodást, mely jövőt ígér a világ számára, és biztosítja a föld hőmérsékletének stabilitását.*

Sok függ majd a jóakarattól, és hogy a testvériség fényében tekintsünk egymásra. Ha nem gondolunk a jövő nemzedékekre, ha a gazdagabb országok nem gondolnak a védtelenebb országokra, a Csendes-óceán kis szigetállamaira, vagy az afrikai országokra, ahol a szárazság miatt szenvednek, nem teszünk semmit, ha nincs jóakarát és testvéri lelkület.

Speaker: „A környezet és jogok, felelősségvállalás és részvétel” – ez a téma központi szerepet töltött be 4 kontinensről érkezett 230 bírósági és ügyész, erdész, környezetmérnök, jogi előadó eszmecserejében.

Az ökológiai károsodással szemben a határok nem jelentenek védelmet. Mindannyian felelősek vagyunk mindenkiért. A környezet jogi kérdéssé válik, mindenkinek joga van az ivóvízhez, a nem szennyezett környezethez. A különböző felszólalások jogi vagyonszerűen határozzák

meg a környezetet, melynek az emberrel való kapcsolatában megvan a gazdasági, ugyanakkor lelki és esztétikai értéke a jelen és a jövő számára.

Socorro Guedes Moura – magistrato Manaus Brasile: *Amazóniában található a föld legbővizűbb folyama, és a legpárásabb őserdeje. Mindenki az emberiség tüdejének tekinti. Néhány nappal ezelőtt egy nagy felhő keletkezett fölöttünk. Nagyon kellemetlen érzést keltett a főváros lakossága körében, mindenki nehezen lélegzett. Ez a szomszédos állam erdőirtásainak következménye. Én, mint jogász, igyekszem nem csak megakadályozni ezt a fajta tevékenységet, hanem a környezettudatot is kialakítani az emberekben. Fiataljaink aktivitásokat végeznek, folyókat tisztítanak, és igyekeznek hatni a lakosságra, hogy mindannyiunknak így kellene gondolkodni.*

Luca Fiorani Agenzia nazionale Energia e Sviluppo Sostenibile – Italia: *Az ember jóra való hajlandóságát semmiféle szisztéma sem teheti tönkre. Ezért képes lesz rá. Ha megváltoztatjuk az életstílusunkat, hatással leszünk a nagy gazdasági, politikai hatalmakra. Ha olyan terméket választok, mely természetbarát, még ha egy kicsit többbe is kerül, arra kényszerítem a multinacionális cégeket, hogy olyan termékeket gyártsanak, melyek jobban tiszteletben tartják a környezetet. Én így szavazhatok gazdasági téren.*

Minden bizonnyal a befolyásos személyekre is hatnunk kell, akik jelentős döntéseket hoznak az emberiség jövőjére vonatkozóan.

John Mundell, az Eco-One, a Fokoláre Mozgalom nagy ökológiai kezdeményezésének tagja, kitalálta a „föld dobókockáját”. Minden nap lehet dobni ezzel a kockával, és aszerint cselekedni, ami a kocka felső oldalán olvasható. „Most” jött el a pillanat. Ne várjunk, ne csak beszéljünk, hanem tegyünk is valamit a környezetért, ma.

11. BEJRÚTBAN ÚJ LIBANON SZÜLETHET

Cristina: *Most tegyünk valamit a környezetért, egész pontosan azt, amit Beirutban tettek a hulladékelszállítás nagyon komoly problémája kapcsán. Felgyűrték az ingujjukat. Nézzük meg.*

Mona Farhat ügyvéd – Bejrút (Libanon): *Libanonban már jó ideje nagy a válság, sok a probléma a politikában, a társadalomban és a gazdaságban. De 4 hónapja súlyos nehézséggel kellett szembenézni az országnak: a hulladék problémájával. Lezártak egy hulladékgyűjtő helyet, ezért ott maradtak a szeméthegek az utcán, és az állam nem akar megoldást találni.*

De mintha fényt gyűjtottak volna a sötétben: egy szervezet, melynek neve: „Adjunk örömet”, arra hívta a lakosságot, hogy menjenek ki az utcára és „takarítsák el a szemetet”. Jöttek az emberek kesztyűvel, maszkkal, és elkezdtek szelektálni, különválogatni az újrahasznosítható dolgokat, különösen a műanyagot.

Igazán nagyon szép tapasztalatot éltünk a Fokoláre Mozgalom fiataljainak egy csoportjával. Elkezdtünk dolgozni a hulladékkal, és megértettük, micsoda erőfeszítésbe kerül. Ahogy a jelenlévőkkel, keresztényekkel, muszlimokkal, orvosokkal, mérnökökkel, egyszerű lakosokkal, diákokkal... nekiláttunk, hogy elhordjuk a szeméthegeket - 8 óra alatt 40 önkéntessel - 22 tonna hulladékot sikerült eltakarítani, kevesebb mint 1000 dollárból... elhordtuk a gyűlölet, az egoizmus hegyeit, és legyőztük a korrupciót...

De ezzel nem fejeződött be a tapasztalatunk, a következő héten elmentünk egy börtönbe is, Libanon legnagyobb börtönébe, ahol a szemét már négy hónapja ott állt a bebörtönzöttek előtt. Ahogy nekiláttunk, az merült fel bennem, hogy Jézus magára vette a világ bűneit, és nekünk lehetőségünk van rá, hogy magunkra vegyük a többiek szeméthegyét... A végén megváltoztunk, átalakulva mentünk haza, és éreztük, hogy új Libanon van születőben. (zene és taps)

12. HÍREK KIRIBATI SZIGETÉRŐL, A FOKOLÁRE MOZGALOM KÖZÖSSÉGÉTŐL

Cristina: Hallottuk, hogy ha továbbra is fokozódik a globális felmelegedés, egész szigeteket nyel el az óceán. Az egyik ilyen Kiribati Polinéziában. Ezen a szigeten, mely néhány évtized múlva megsemmisülhet, az élet újraindul. Most hallgassuk meg a történetüket.

(zene)

Bobbie (fokolarina): Júliusban két ausztrál fokolarina és egy önkéntes nő elutazott a Csendes-óceán déli részén, az Ausztrália és Észak-Amerika között fekvő Kiribati szigetére. A Fokoláre Mozgalom tagjai harmadszor mentek Tarawaba, a fővárosba, mely a 33 korallsziget közül a legnépesebb. Kiribati az egyik, ahol legjobban fennáll a veszély, hogy az ország a tengerszint-emelkedés és a felmelegedés pusztító hatásainak következtében elmerül.

Buota település, ahol a Fokoláre közösség legnagyobb része él, az ország egyik legfélreesőbb és legszegényebb területe, a munkanélküliség eléri a 88%-ot; a rossz utak miatt nehezen megközelíthető. A lakosság nagy része gazdálkodásból, növénytermesztésből – mely a tenger felszínpusztítása miatt nehéz – és halászatból él. A Fokoláre Mozgalom tagjai megnyitottak egy alsó tagozatos általános iskolát és egy óvodát.

Ahhoz, hogy a településen emelkedjen a családok és gyerekek társadalmi és oktatási színvonala, a Fokoláre Mozgalom az AMU civil szervezet együttműködésével egy kis projektet indított egy óvodával és egy női foglalkoztató központtal.

Makè (fokolarina): Most az iskola két éves működése után a Mozgalom kezdi megtalálni a lehetőségeket, hogy enyhítse a település lakosságának problémáit. Több mint 50 gyerek jár az óvodába, és a női foglalkoztató központ is tovább működik kis kézműves üzemekkel, pékséggel, és jégtömbgyártással. (dal)

Bobbie: A „szeretet dobókocka” a tanárok alapvető pedagógiai eszköze. Ezt az életstílust a gyerekek hazaviszik magukkal: az „elsőként szeretni” és „mindenkit szeretni” változást hozott a családokban, ahol a szegénység és a túlnépesedés miatti visszaélés komoly szociális gondot jelent. A szeretet dobókockát ma már sok óvodában alkalmazzák Tarawaban, de néhány más szigetre is eljutott.

Kiribati lakói hívő emberek és nagy ellenállást tanúsítanak a természeti erőforrások állandó kimerítésével és a gyakori természeti katasztrófákkal szemben. Ugyan még kevesen élnek és terjesztik a „szeretet művészetét” és az életigét, de folytonosan továbbadják, és az emberek ennek köszönhetően az örömmel, a reménnyel és a közös felelősség érzésével találkoznak.

Valaki azt mondta: „Ha a Fokoláre Mozgalom élete itt kibontakozik, az azt is jelenti, hogy Kiribati népének társadalmát is építjük”. (zene és taps)

Cristina: Köszönjük mindnyájatoknak Kiribatiban, köszönjük azoknak is, akik beszámoltak róla és elküldték.

13. SILVANA VERONESI – ELSŐ TALÁLKOZÁSA CHIARÁVAL

Cristina: Chiara még azt írja 1944. áprilisában abban a levélben, amiből a kollegamentónk elején idéztünk: „Hiszem, hogy Isten szeret engem, és ennek a Szeretetnek a nevében nagy dolgokat kérek a saját életemben és azok életében, akik az Ideálom útján járnak...”.

Az egyik lány, aki elhatározta, hogy osztozik Chiarával az Ideáljában, a legfiatalabb, Silvana Veronesi. Silvana három nappal ezelőtt halt meg. Most úgy szeretnénk megemlékezni róla, hogy megnézzük az utolsó interjút. Elmeséli benne, hogyan találkozott először Chiarával.

Silvana Veronesi, Chiara Lubich egyik első társnője: *Tizenöt éves voltam, amikor megismertem Chiarát. Abban az időben a családdal egy Trentó fölötti kis faluba menekültünk a háború miatt, onnan jártam be minden nap a városba, iskolába... Első évfolyamos voltam a trentói Prati gimnáziumban.*

Egyik nap azt mondták az osztálytársaim: „Silvana, a hittan tanárunk kéri a füzeteket, amit egész évben használtunk. Te úgyis a Kapucinusok tere felé mész haza, ahol ő lakik. Megtennéd, hogy elviszed a füzeteinket?” Én azt válaszoltam: „Igen, persze, hogy elviszem”.

Fogtam a füzeteket, és elmentem a Kapucinusok terére. Becsöngettem, és mondtam, hogy Casimiro atyát keresem. Áadtam neki a füzetcsomagot, megköszönte, majd hirtelen nekem szegezett egy kérdést, amire addig soha nem gondoltam. Azt mondta: „Silvana, te szereted Jézust?” Meglepődtem és azt válaszoltam: „Nem ismerem”. [...] „De szeretnéd Őt szeretni?” „Ha ön megismerteti velem!” „Bemutatok neked egy lányt, aki majd megismerteti Veled. Itt lakik lenn” - mondta.

Egykettőre be is fejeztük, letette a füzeteket, és lementünk a Kapucinusok tere lépcsőjén. Becsengetett a 2. szám alatt, és épp Chiara nyitott ajtót, az a lány, akit meg akart ismertetni velem. Azt mondta: „itt van az egyik tanítványom, és szeretném, ha mondanál neki valamit magatokról...” [...] Chiara rám mosolygott, és azt mondta: „Gyere, Silvanella”. Bementünk a házba, és a bejárat mellett volt egy szoba, ott ültünk le egy kis heverőre.

Chiara azt mondta: „Silvana, mi megértettük, hogy egy életünk van, ezért megéri jól leélni, valami olyanért, ami nem múlik el. Megértettük, hogy csak Isten nem múlik el, ezért Istent választottuk az életünk Ideáljának”. Ahogy ezt kimondta, rögtön megértettem, hogy ez nekem szól. [...] Abban a pillanatban én is elhatároztam, hogy Istent választom az életem Ideáljának, az egyedülit, ami nem múlik el. [...]

Aztán felálltunk, akkor már esteledett, és ahogy kinyitottuk a bejáratit ajtót, már láttuk az égen a csillagokat. Chiara azt mondta: „Nézd, a lelkünk olyan, mint a csillag. Mi egy csillagképet szeretnénk alkotni, ahol minden csillag még szebben ragyog, mert együtt van a többivel”. Úgy léptem ki abból a házból, hogy megtaláltam. [...]

Chiara később, ahogy visszaemlékezett erre az üdvözlésre, amikor a csillagképet alkotó csillagokat megmutatta, azt mondta, hogy szinte akkor ott, első alkalommal fedezte fel ezt a jellegzetességet, hogy együtt éljük az evangéliumot, a közösségi lelkiséget, mely utat tört magának. És ez az, aminek köszönhetően az Egyház elismert minket. (taps)

Cristina: Köszönjük, Silvana, érezzük, hogy annak a csillagképnek mi is része vagyunk.

14. KONGÓI DEMOKRATIKUS KÖZTÁRSASÁG – „A HÁBORÚ HALÁL, A BÉKE SZERETET”

Cristina: Aki hisz a szeretetben, valóban nagy dolgokra képes. Olykor néhány szó is elég. Nézzük, mi történik a Kongói Demokratikus Köztársaságban.

Kisfiú: *Mi a békét akarjuk. Mi a békét akarjuk. Engem François-nak hívnak és első osztályos vagyok. Köszönöm nektek.*

Speaker: „A háború halál. A béke szeretet”. Ők kongói, kinshasai gyerekek. Egy olyan ország gyermekei, melyet a természet megáldott, de megsebzett a 30 éve zajló háború, amit komoly nemzetközi érdekek, a kapzsiság és a korrupció táplál.

November elején több mint 2000-en gyűltek össze a kinshasai Petite Flamme iskola parkjában, és a résztvevők az ország lehetséges jövőjét láthatták maguk előtt. A Fokoláre Mozgalomhoz tartozó gyerekek húsz másik iskolából érkező több száz barátjukkal „nemet mondtak a háborúra és igent a szeretet művészetére, mely a békét építi”. A társadalmi élet vezetői, diplomaták, egyházi vezetők hallgatták őket, és a nemzeti TV is hírül adta az eseményt.

(ének: *per construire un mondo migliore*)

A gyerekek a Petite Flamme nevű iskolába járnak, mely azért született, hogy Kongó fővárosa, Kinshasa perifériáján meleg élelmet biztosítson a gyerekeknek, és orvosi ellátásban részesítse őket. Iskoláik az évek során az ország más területein megsokszorozódtak, az oktatást kiterjesztik a serdülőkre is, osztályokat indítanak vak és süketnéma gyerekek számára. Több intézmény és civil szervezet nyújt támogatást, köztük az Új Családok Egyesülete.

A színes színpadra sok „Szeretet dobókockát” helyeztek, amit aztán a béke érdekében elindított közös út és odaadás jeleként minden iskolának szétszórtak. (dal és taps)

15. CHIARA LUBICH: AZ „ARANYSZABÁLY” A TESTVÉRISÉG ÉS A BÉKE ÉPÍTÉSÉNEK ÚTJA

Cristina: „Mi békét akarunk!”- kiáltotta Francois az elején. Ez nem csak a kormányt, az intézményeket szólítja meg, hanem mindnyájunkat is.

A New York-i terrortámadás után néhány hónappal Chiara a világ különböző részeiről összegyűlt tizenévesek egy csoportjának beszélt. Szavai ma is rendkívül aktuálisak. Hallgassuk meg.

Chiara Lubich: [...] A béke. Ennyire aktuális lenne a béke? Természetesen ennyire, és talán aktuálisabb, mint valaha.

És nem csak a földön létező mintegy tucatnyi háború miatt, hanem azért is, mert napjainkban a békét más, sokkal álnokabb veszélyek fenyegetik.

[...] Tehát komoly a probléma. És ebben a helyzetben nem elég csak emberi erővel ellenállni a veszélynek. Fontos, hogy a nagy J-vel írt Jó erejét alkalmazzuk. Mindannyian tudjátok, mi ez a nagy J-vel írt Jó: mindenekelőtt Isten, és mindaz, ami Istenben gyökerezik: a lelki élet, a nagy értékek, az igazi szeretet, az ima világa.

[...] Korunkban a béke olyan nagy kincs, hogy mindannyiunknak, felnőtteknek és fiataloknak, vezetőknek és egyszerű állampolgároknak egyaránt nagy odaadással kell tennünk azért, hogy a béke védelmezői legyünk. [...] Természetesen, ahhoz, hogy megtudjuk, mit tegyünk, jól meg kell ismernünk korunk drámai helyzetének legmélyebb okait. Ti is tudjátok, hogy a világban nem az igazságosság uralkodik, mivel vannak gazdag országok és szegény éhező országok. De Isten úgy gondolta el az emberiséget, hogy mindnyájan testvérek vagyunk, egyetlen nagy családot alkotunk, és egyetlen Atyánk van. [...] És hogyan teremthetünk nagyobb egyenlőséget? Hogyan hozhatunk létre nagyobb vagyonszövetséget? Világos, hogy ha a szívek nem mozdulnak meg, a javak sem mozdulnak maguktól. Arra van szükség tehát, hogy elterjesszük a szeretetet, a kölcsönös szeretetet, mely testvériséget teremt; szeretettel kell elárasztani a világot! Önmagunkon kell kezdeni, tőletek, gyerekektől is.

De az itt jelenlévők közül megkérdezhetné valaki: „A szeretet, a kölcsönös szeretet összeegyeztethető azzal az életstílussal, amit a kultúránk örökségül hagytak ránk?” Igen, összeegyeztethető: menjetek, nézzetek utána a szent könyveitekben, és - szinte mindegyikben -

megtaláljátok az ún. „Aranyszabályt”. A kereszténység így ismeri: „Tedd azt másokkal, amit szeretnél, hogy veled is tegyenek” (vö. Lk 6,31). A zsidó vallásban így szól: „Amit magadnak nem szeretnél, azt másnak se tedd” (Tób, 4,15). Az iszlám: „A hívő azt szeretné a hittestvéreinek, amit saját magának” (Hadisz 13, al-Bukhári). A hindu vallás: „Ne tedd azt másoknak, ami neked fájdalmat okozna” (Mahabharata 5: 1517). Mindegyik mondat azt jelenti, hogy tartsd tiszteletben, szeresd a felebarátodat.

Ha te, muzulmán fiú szeretsz, ha te, keresztény szeretsz, ha te, zsidó szeretsz, ha te, hindu szeretsz, akkor biztosan eljuttok odáig is, hogy mindenkivel kölcsönösen szeretitek egymást. Ha mindannyian így teszünk, megvalósul az egyetemes testvériség egy darabja. [...] Szeressünk tehát: korunk egyik legnagyobb titka ez. Különleges szeretettel szeressünk. Persze, nem azzal, ami egyedül csak a rokonok vagy a barátok felé irányul, hanem mindenki felé, szimpatikusak és unszimpatikusak felé, szegények és gazdagok felé, kicsik és nagyok, honfitársak és idegenek, barátok és ellenségek felé egyaránt... Mindenki felé.

Szeressünk elsőként, mi kezdeményezzünk, és ne várjuk, hogy majd először minket szeretnek.

Ne csak szavakkal szeressünk, hanem konkrétan, tettekkel.

Szeressük egymást kölcsönösen.

[...] ha így szerettek, ha mindannyian így szeretünk, egyre szélesebb körben terjed majd el a testvériség, kivirágzik a szolidaritás. Jobban megoszlanak a javak, és a béke szivárványa ragyoghat fel a világ egén, annak a világnak az egén, mely néhány év múlva a ti kezetekben lesz.

(Taps)

16. BEFEJEZÉS

Cristina: Chiarának ezekkel az odaadást kérő szavaival búcsúzunk.

A következő kollegamentónk Indiából, Mumbaiból indul február 7-én vasárnap, és nem a korábban meghirdetett időpontban, 6-án. Tehát, február 7-én vasárnap. Addig is folytassuk együtt. *(spanyolul)* Nagy üdvözet a latin-amerikai barátainknak, különösen a kolumbiaiaknak. Most pedig egy latin-amerikai ölelés mindnyájatoknak.

(Taps)